

Úterý, 7. června 2016

P8_TA(2016)0252

Posílení inovací a hospodářského rozvoje v budoucím řízení evropských zemědělských podniků

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. června 2016 o podpoře inovací a hospodářského rozvoje v rámci budoucího řízení evropských zemědělských podniků (2015/2227(INI))

(2018/C 086/07)

Evropský parlament,

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005,
- s ohledem na Mezinárodní panel OSN pro hodnocení zemědělských technologií a vědy pro rozvoj podporovaný Organizací OSN pro výživu a zemědělství (FAO), Globálním fondem pro životní prostředí (GEF), Rozvojovým programem OSN (UNDP), Programem OSN pro životní prostředí (UNEP), organizací UNESCO, Světovou bankou a Světovou zdravotnickou organizací (WHO),
- s ohledem na memorandum o porozumění mezi Evropskou komisí a Evropskou investiční bankou (EIB) podepsané dne 14. července 2014,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. března 2011 o deficitu bílkovinných plodin v EU: jak vyřešit dlouhodobý problém? ⁽¹⁾,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 18. června 2012 o evropském inovačním partnerství Produktivita a udržitelnost zemědělství ⁽²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. prosince 2015 o patentech a právech šlechtitelů rostlin ⁽³⁾,
- s ohledem na článek 52 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova a na stanovisko Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (A8-0163/2016),

⁽¹⁾ Úř. věst. C 199 E, 7.7.2012, s. 58.

⁽²⁾ Úř. věst. C 193, 30.6.2012, s. 1.

⁽³⁾ Přijaté texty, P8_TA(2015)0473.

Úterý, 7. června 2016

- A. vzhledem k tomu, že Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) odhaduje, že očekávaný nárůst světové populace na 9,1 miliardy do roku 2050 bude v případě scénáře bez opatření vyžadovat, aby se do té doby zvýšily dodávky bezpečných a kvalitních potravin o 60 % a výnosy plodin ve vyspělých zemích o 24 %, a to při současném zachování zdrojů pro budoucí generace a zamezení plýtvání potravinami a jejich ztrátě, které v současnosti představují více než jednu třetinu globální produkce; vzhledem k tomu, že organizace FAO rovněž odhaduje, že rozloha orné půdy se do roku 2050 zvýší pouze o 4,3 %, což si vyžádá lepší hospodaření s přírodními zdroji, aby bylo možné bojovat mj. proti degradaci půdy;
- B. vzhledem k tomu, že půda na všech místech čelí poklesu své přirozené produktivity a úrodnosti způsobenému jejím znehodnocováním, zejména erozí, v důsledku ztráty ekosystémových funkcí, jako je tvorba ornice, humifikace, opylení, zadržování vody a koloběh živin; vzhledem k tomu, že se všeobecně uznává, že pokud má být vyřešena tato situace a zachována a zlepšena produktivita, musíme pomocí inovací zvýšit plnění těchto ekosystémových funkcí s cílem zajistit odolnost vůči změně klimatu;
- C. vzhledem k tomu, že podle OSN se v zájmu dosažení udržitelných rozvojových cílů bude muset produktivita zemědělství do roku 2030 zdvojnásobit, přičemž zemědělsko-potravinářské odvětví se bude muset současně přizpůsobit změně klimatu a měnícím se povětrnostním podmínkám a zlepšit kvalitu ekosystémů a půdy a minimalizovat úbytek biologické rozmanitosti; vzhledem k tomu, že v zájmu dosažení výše uvedeného je třeba upřednostnit využití mikrobiologických přípravků, jež posilují živé složky půdy; vzhledem k tomu, že čtyři z osmi rozvojových cílů tisíciletí OSN se vážou k zemědělství;
- D. vzhledem k tomu, že růst populace, vyšší průměrné příjmy a změna v chování spotřebitelů povedou k novým stravovacím návykům, jejichž výsledkem bude zejména vyšší poptávka po zpracovaných potravinách a živočišných bílkovinách, jako jsou maso a mléčné výrobky;
- E. vzhledem k tomu, že je třeba zlepšit kvalitu života pracovníků v zemědělství a kvalitu života venkovských společností;
- F. vzhledem k tomu, že navzdory četným výzvám a stále většímu počtu předpisů, s nimiž se musí zemědělci vypořádat, a skutečnosti, že zdroje pro zemědělské technologie se snížily a míra růstu zavlažovaných oblastí se výrazně zpomalila, spotřebitelé v EU nikdy nevynakládali na potraviny nižší procento svých příjmů, než je tomu nyní; vzhledem k tomu, že současný hospodářský pokles vedl k nárůstu míry chudoby, která často nutí spotřebitele EU hledat pomoc u potravinových bank;
- G. vzhledem k tomu, že organizace FAO ve své hlavní publikaci s názvem Stav zemědělství a potravin ve světě konstatuje, že ženy významně přispívají k venkovské ekonomice ve všech regionech a že jejich úloha se v jednotlivých regionech liší, ačkoli ve srovnání s muži mají i nadále menší přístup ke zdrojům a příležitostem, jež potřebují ke zvýšení své produktivity;
- H. vzhledem k tomu, že spotřebitelé požadují, aby se při výrobě potravin dodržovaly přísnější ekologické, nutriční a zdravotní normy a hodnoty a dosahovalo vyšší kvality, avšak zemědělství musí současně diverzifikovat a inovovat svou produkci, aby bylo schopno poskytovat kvalitní, bezpečné a cenově dostupné potraviny pro všechny a zajistit pro jejich producenty důstojný příjem, který jim zajistí živobytí;
- I. vzhledem k tomu, že v důsledku vysoké poptávky po přírodních zdrojích a s tím souvisejících dopadů na biologickou rozmanitost, zranitelnosti přírodního prostředí, změny klimatu a nedostatku půdy na jedné straně a růstu světové populace a změn v chování spotřebitelů na straně druhé je nezbytné, aby zemědělci produkovali více s menší spotřebou zdrojů; zdůrazňuje, že inovativní zemědělství by mělo zanechávat menší ekologickou stopu a optimálně využívat přírodních procesů a ekosystémových služeb včetně obnovitelné energie a větší spotřeby místních zemědělsko-potravinářských produktů;

Úterý, 7. června 2016

- J. vzhledem k tomu, že pro všechny zemědělské podniky bez ohledu na jejich velikost je model zemědělství účinněji využívajícího zdroje a lépe zhodnocujícího své produkty klíčem k řešení problémů týkajících se udržitelnosti a prostředkem, pomocí kterého dokáží lépe chránit přírodní zdroje a životní prostředí;
- K. vzhledem k tomu, že rozvoj udržitelnějších modelů zemědělství, jež jsou určeny nejen k zajištění potravin pro obyvatelstvo, ale také k výrobě nepotravinového zboží a služeb, představuje významný potenciál pro vytváření nových pracovních míst v jednotlivých regionech, a to nejen v potravinářství (potravin a krmiva), ale také v oblasti biohospodářství, zelené chemie, energie z obnovitelných zdrojů, cestovního ruchu atd.; vzhledem k tomu, že tato pracovní místa jsou též velmi často nepřemístitelná;
- L. vzhledem k tomu, že EU je největším světovým vývozcem zemědělských produktů, což ze zemědělsko-potravinářského odvětví dělá jeden z hlavních hospodářských pilířů Unie, který zaměstnává 47 milionů osob v 15 milionech navazujících podniků v oblastech, jako je zpracovávání potravin, maloobchodní prodej potravin a stravovací služby, a přispívá ke kladné obchodní bilanci ve výši 17 802 miliony EUR, což představuje 7,2 % celkové hodnoty vývozu z EU;
- M. vzhledem k tomu, že konkurenceschopnost a udržitelnost společné zemědělské politiky (SZP) byly hlavními prioritami reformy SZP v roce 2013; vzhledem k tomu, že zajištění bezpečnosti dodávek potravin zvyšováním udržitelné zemědělské produktivity a zajištění rozumných a spravedlivých cen pro zemědělce a spotřebitele, jak uvádí článek 39 SFEU, lze nejlépe dosáhnout mj. prostřednictvím inovací; připomíná, že udržitelné a inovativní zemědělství, které produkuje kvalitní výrobky, přispívá k plnění mnoha cílů horizontálních politik SFEU týkajících se životního prostředí a zdraví; vzhledem k tomu, že budoucí konkurenceschopnost závisí mj. na přirozené produktivitě a úrodnosti, které jsou zajišťovány přírodními procesy a zdroji;
- N. vzhledem k tomu, že memorandum o porozumění mezi Komisí a EIB, jež bylo podepsáno dne 14. července 2014, výslovně vyzývá k dalším investicím do inovativního zemědělství, přičemž poskytuje finanční nástroje podporující využívání investic v zemědělství a zahrnuje návrh Komise zaměřený na podporu a rozšíření finančních nástrojů v zemědělském odvětví za účelem boje proti kolísání cen;
- O. vzhledem k tomu, že za účelem zvýšení produktivity se v zemědělství v pravidelných cyklech zavádí změny; vzhledem k tomu, že tyto cykly významným způsobem přispěly k tomu, že hospodářský rozvoj zemědělství dosahuje stávající úrovně; vzhledem k tomu, že začleňování nejnovějších technologií do zemědělských postupů a přizpůsobování a znovuobjevování těch již existujících, včetně organických a zemědělsko-ekologických řešení, přinese značné výhody zemědělským podnikům všech velikostí; vzhledem k tomu, že akvakultura, která udržitelným způsobem využívá přírodní zdroje moří a oceánů, nabízí dosud neprozkoumané možnosti, pokud jde o zavádění inovací do tradičních zemědělských postupů;
- P. vzhledem k tomu, že v některých členských státech z různých strukturálních důvodů nadále leží ladem velké plochy opuštěné zemědělské půdy;
1. poznamenává, že zemědělství vždy zavádělo nové postupy, techniky a výrobní metody, které zvyšovaly produkci, zlepšovaly adaptabilitu zemědělských postupů na nové a měnící se okolnosti a snižovaly výrobní náklady; dále konstatuje, že zemědělství a lesnictví jsou klíčovými součástmi našeho přírodního prostředí, a poskytují tedy statky a služby, které jdou nad rámec výroby potravin a mohou být posíleny podporou nového rozvoje; je přesvědčen, že základním předpokladem pro zachování tohoto pokroku jsou inovace;
 2. je pevně přesvědčen, že hospodářský rozvoj a udržitelná výroba se vzájemně nevylučují a lze jich dosáhnout především prostřednictvím inovací, výzkumu a vývoje, nových řídicích a obchodních modelů a zlepšené agronomie; zdůrazňuje, že je nezbytné podporovat inovační technologie a řízení prostřednictvím regulace, která bude ucelená a srozumitelná a bude poskytovat prostor pro podnikání; naléhavě žádá Komisi k zajištění toho, aby každá budoucí SZP toto odrážela a aby v rámci budoucích přezkumů a reforem příslušných právních předpisů byly inovace výslovně zohledněny v zájmu většího uznávání začínajících a mladých zemědělců s neotřelými nápady a obchodními modely; zdůrazňuje skutečnost, že evropskému zemědělství se daří dosahovat cíle, kterým je produkovat vysoce kvalitní produkty s velkou přidanou hodnotou, neboť přichází s řešeními přinášejícími zisk a založenými na znalostech, jak podporuje

Úterý, 7. června 2016

strategie Evropa 2020; vítá v tomto ohledu nové posouzení Komise zaměřené na přínos strategie biohospodářství z roku 2012 k oběhovému hospodářství jako posun od fosilních paliv k obnovitelným zdrojům, který přispívá k snižování nákladů zemědělců na energie, a umožňuje tak větší investice do inovací;

3. zdůrazňuje, že jedním z řešení může být zemědělství, které obezřetně nakládá s přírodními zdroji a zajišťuje biologickou rozmanitost, a že je při tom zásadní podporovat inovace; domnívá se, že zemědělské postupy jsou závislé na přírodních zdrojích a že by v zájmu zlepšení řídicích systémů bylo třeba, aby toto vzájemné působení bylo co nejlépe sladěno a výrobní systémy lépe pochopeny; vyzývá k zajištění přirozené produktivity, úrodnosti a odolnosti našich zemědělských ekosystémů ve střednědobém a dlouhodobém horizontu a k omezení emisí; zdůrazňuje, že je důležité zlepšit systémy výroby prostřednictvím šlechtění plodin, systémů střídání plodin a zlepšených systémů řízení, a poukazuje na důležitost živé půdy; zdůrazňuje potenciál pro vytváření nových pracovních míst nejen v potravinářství, ale také v odvětví cestovního ruchu, biohospodářství a zelené chemie;

4. bere v úvahu skutečnost, že trh EU s potravinami a zemědělskými produkty je jedním z nejvíce integrovaných trhů v Evropě, a naléhavě vyzývá Komisi, aby za účelem podpory hospodářského rozvoje zemědělského a potravinářského odvětví ve všech členských státech vytvořila a zavedla předpisy vytvářející rovnější podmínky a spravedlivou hospodářskou soutěž;

5. poukazuje na skutečnost, že malé a střední rodinné zemědělské podniky tvoří nedílnou součást evropského zemědělského odvětví a přispívají k vytváření sociálně a ekonomicky dynamických venkovských oblastí, které pomáhají zachovávat kulturní a přírodní dědictví; dále zdůrazňuje, že tyto zemědělské podniky narážejí občas na problémy s čerpáním příspěvků na zavádění vyspělých výrobních technik a postupů, jež by mohly zajistit spravedlivý příjem a zlepšit životní a pracovní podmínky zemědělců a vytváření kvalitních pracovních míst; zdůrazňuje, že inovace mají potenciál zvyšovat produktivitu práce a příjem snižováním výrobních nákladů a zvyšováním efektivity podniků; zdůrazňuje, že vlastnictví orné půdy a přístup k ní jsou pro zemědělce a jejich rodinné podniky zásadní; zasazuje se o to, aby se přijímala opatření (mj. zlepšení přístupu k financím, technologiím a podpůrným programům), která podnítí zájem mladých mužů a žen o podnikání v zemědělství; vyzývá k rozvíjení nových podnikatelských záměrů a žádá Komisi, aby zemědělce lépe informovala o možnostech, které se jim v tomto směru nabízí; uznává sociální úlohu zemědělství, jeho příspěvek k sociální soudržnosti a přínos v boji proti vylidňování venkova, inovativní služby, jež přináší místním společenstvím, a úlohu, jež hraje při zachování tradičních poznatků; zdůrazňuje význam přístupu k rychlým a spolehlivým službám širokopásmovému připojení k internetu na venkově a inovativních konceptů uzpůsobených na míru všem znevýhodněným regionům, jako jsou horské a periferní oblasti Unie, a naléhavě žádá Komisi, aby se touto otázkou prioritně zabývala;

6. vybízí Komisi, aby navrhovala řešení, jež budou podporovat využívání řídicích systémů založených na informačních a komunikačních technologiích (IKT), monitorování údajů v reálném čase, sensorových technologií a využívání detekčních systémů pro optimalizaci výrobních systémů nebo přesného zemědělství, což by mj. mohlo přinést adaptaci na měnící se výrobní a tržní podmínky a vést k účinnějšímu a optimálnějšímu využívání přírodních zdrojů, lepšímu monitorování řady výrobních fází, větším výnosům, snížení ekologické stopy, spotřeby energie a emisí skleníkových plynů, lepšímu chápání chování zvířat a zlepšení jejich zdraví a dobrých životních podmínek; zdůrazňuje rovněž, že širší využití IKT je hlavním faktorem zvyšování environmentální udržitelnosti a konkurenceschopnosti zemědělství; v této souvislosti vyzývá Komisi, aby zlepšila soulad mezi různými příslušnými politikami v zájmu účinnější podpory řídicích systémů IKT;

7. připomíná, že zjednodušení opatření a více pokynů týkajících se provádění opatření v oblasti SZP by zemědělce povzbudilo k většímu přijímání udržitelných zemědělských postupů;

8. je přesvědčen, že informace shromážděné prostřednictvím robotiky, sensorové technologie, automatického řízení a jiných technologických inovací v rámci technologií internetu věcí (IoT) a data velkého objemu (Big Data) umožní monitorování v reálném čase, lepší rozhodování a řízení operací v celém potravinovém řetězci; vítá skutečnost, že v rámci uskupení Alliance for Internet of Things Innovation (AIOTI) byla vytvořena pracovní skupina 06 pro inteligentní

Úterý, 7. června 2016

zemědělství a bezpečnost potravin, a při této příležitosti zdůrazňuje, že jednotný evropský digitální trh má pro zemědělství velký význam, neboť přispívá k řešení problémů týkajících se interoperability, norem pro zvyšování konvergence a otázek spojených s vlastnictvím osobních a jiných než osobních dat, přístupem k nim a jejich využitím;

9. je znepokojen nedostatečnou informovaností o možnostech, jež nabízejí data velkého objemu a internet věcí, a roztržitostí příslušných technologických systémů, což zvyšuje překážky jejich používání a zpomaluje jejich šíření, a vyjadřuje zklamání nad pomalým zaváděním technologií GPS; zdůrazňuje, že je důležité, aby se tyto technologie staly pro zemědělce smysluplné; konstatuje, že v EU se v současnosti používá asistovaného řízení pouze v 10 % procentech, kinematické metody měření v reálném čase v méně než 1 % případů a techniky variabilní aplikace rovněž v méně než 1 % případů; vybízí Komisi k tomu, aby vyčíslila přínosy z hlediska životního prostředí a produkce a zajistila lepší informovanost a přenos znalostí a technologií; vyjadřuje znepokojení nad tím, že některé členské státy riskují ztrátu části přímých plateb v roce 2018 kvůli chybějícímu katastru nemovitostí, a navrhuje, aby Komise zpřístupnila inteligentní nástroje navržené za účelem urychlení mapování zemědělských pozemků;

10. vybízí k přechodu na přesné zemědělství, které poskytuje nové postupy celopodnikového řízení, například mechanizaci řízenou technologiemi GPS/GNSS, díky kterým lze společně se systémy dálkově řízených letadel (RPAS neboli drony) obdělávat ornou půdu s centimetrovou přesností; souhlasí s tím, že tyto metody by mohly výrazně omezit používání přípravků na ochranu rostlin a hnojiv, snížit spotřebu vody a bojovat proti půdní erozi; vyzývá Komisi, aby odstranila překážky bránící zavádění přesného zemědělství, zejména ty, které souvisejí s komplikovanými a fragmentovanými systémy IKT a otázkou objemu investic; konstatuje, že přesné zemědělství je rovněž důležité v oblasti chovu zvířat, a to jako prostředek zajišťující kontrolu jejich zdravotního stavu, jejich výživy a výnosů; vybízí členské státy k podpoře těchto postupů, zejména využitím příležitostí, jež nabízejí nová pravidla pro rozvoj venkova stanovená v nařízení (EU) č. 1305/2013; vyzývá Komisi, aby při budoucích revizích SZP zohlednila skutečnost, že zemědělci používají v rámci ekologizace přesné zemědělství; zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby všechny zemědělské podniky, včetně podniků nacházejících se v nejvzdálenějších a nejizolovanějších regionech a těch nejmenších podniků, a všechny další subjekty z venkovských zemědělských oblastí měly přístup k víceúčelovým technologiím, neboť je třeba zachovat a rozvíjet zaměstnanost v těchto nejzranitelnějších oblastech;

11. vítá větší využívání systémů RPAS pro zemědělské účely, neboť může vést k úsporám prostředků na ochranu plodin a k nižší spotřebě vody; poznamenává, že v rámci chystané revize základního nařízení o Evropské agentuře pro bezpečnost letectví (EASA) bude předložen legislativní návrh stanovující, že by všechny bezpilotní letouny měly spadat do oblasti působnosti EU; vyzývá Komisi k zajištění toho, aby byly pro celou EU přijaty jasné a jednoznačné normy a pravidla pro využívání RPAS k civilním účelům a aby připravované právní předpisy zohlednily specifické podmínky používání bezpilotní letounů v zemědělství;

12. zdůrazňuje význam nových inovativních a cenově dostupných řešení pro odvětví zemědělství za účelem zvýšení využívání metod, statků a zdrojů, které jsou šetrnější vůči životnímu prostředí a mezi něž by se mohly řadit nové metody pěstování a obdělávání polí, ale také způsoby, jak zvýšit využití energie z obnovitelných zdrojů a postupně ukončit závislost na fosilních palivech;

13. vybízí k inovativním řešením v rámci chovu zvířat, která mohou přispět k vyšším standardům v oblasti zdraví a dobrých životních podmínek zvířat, což vede ke snižování spotřeby léčivých přípravků, včetně antimikrobik; poukazuje na možnosti optimalizace, pokud jde o používání výkalů zvířat při výrobě energie z obnovitelných zdrojů a kvalitnějších hnojiv; uznává, že inovativní řešení pro zachycování emisí, rozptýlení znečištění a zvyšování energetické účinnosti systémů ustájení zvířat lze najít také v přírodních procesech, čímž lze vyřešit i otázku pořizovacích nákladů; upozorňuje na skutečnost, že metan lze zachycovat za účelem výroby energie, která by mohla přispět k zmírňování změny klimatu; připomíná, že podávání antimikrobik by mělo být obezřetné a zodpovědné a zlepšení v tomto směru by mohlo přinést zkvalitnění celého výrobního řetězce prostřednictvím účinnějších a rychlejších diagnostických nástrojů, lepšího monitorování v reálném čase, cílených preventivních opatření a nových způsobů distribuce v rámci boje proti antimikrobiální rezistenci, přičemž by měl být ponechán dostatečný prostor členským státům, které v tomto ohledu již

Úterý, 7. června 2016

dosahují lepších výsledků, a poukazuje na nezbytnost provádění výzkumu v oblasti léčiv pro protírání nově se objevujících nákaz;

14. podporuje extenzivní metody chovu zvířat a požaduje rozvoj inovativních technologií, které umožní účinně posoudit přínosy luk a pastvin udržovaných chovem zvířat pro životní prostředí a jež uznají přínosy živočišné výroby jako doplňku výroby rostlinné;

15. poukazuje na to, že je důležité obnovit živočišné bílkoviny v rámci výrobního cyklu; vyzývá proto Komisi, aby vypracovala opatření ve prospěch recyklace zemědělského odpadu tím, že podpoří obnovu bílkovin určených na krmivo;

16. naléhavě žádá Komisi, aby prosazovala politiky v oblasti přístupu k půdě pro malé a střední zemědělské podniky a podporovala živočišnou produkci založenou na pastvě, krmivu a produkci rostlinných bílkovin, a aby podporovala výzkum a inovace v souvislosti s udržitelnou výrobou rostlinných bílkovin;

17. zdůrazňuje nevyužitý potenciál technologií a inovací pro rozvoj nového zboží a produktů (v oblasti potravin a krmiv, strojírenství, biochemie, biologické kontroly atd.), které mohou vytvářet pracovní místa v rámci celého zemědělsko-potravinářského řetězce; upozorňuje však na skutečnost, že inovace a technologizace vedou ke ztrátě pracovních míst v tradičních zemědělských povoláních, a vyzývá Komisi a členské státy, aby pro pracovníky v zemědělských odvětvích zajistily kurzy odborné přípravy a rekvalifikace; vyzdvihuje vytváření nových pracovních míst v zemědělském odvětví, která mají zásadní význam pro rozvoj venkova, znovuosídlení venkova a ekonomický růst, a domnívá se, že vyvíjení nových zemědělských postupů může do zemědělství lépe přilákat mladé zemědělce i podnikatele; vyzývá Komisi, aby se zabývala možnostmi, jak podnítit zemědělce ke zvyšování informovanosti veřejnosti o fungování zemědělsko-potravinářského řetězce a o nových výrobních metodách;

18. je toho názoru, že nové informační technologie poskytují neomezené možnosti vytváření nových hodnotových řetězců, jejichž součástí mohou být přímější kontakty mezi producenty a spotřebiteli, přičemž by bylo třeba klást větší důraz na inovativní produkty, nové služby a větší diferenciaci výroby s tím, že by vznikl prostor pro nové zdroje příjmů zemědělců a vytvořil by se transparentnější trh, který by byl pro zemědělce přínosný a zvýšil by jejich potenciální dosah na trhu; poukazuje na to, že inovace v dodavatelském potravinovém řetězci by mohly zajistit rovnoměrnější rozdělení rizik;

19. zdůrazňuje, že je třeba řešit problém plýtvání potravinami, zejména systémové plýtvání, neboť každý rok se v Evropě vyhodí či zkaží 100 milionů tun potravin, což přibližně odpovídá 30 % až 50 % potravin vyprodukovaných v EU; domnívá se, že má-li být snížena stávající úroveň plýtvání, je v potravinovém řetězci nutná větší spolupráce; poukazuje na to, že zastaralé regulační rámce by neměly stát v cestě inovativním způsobům zpracování potravin a sdílení osvědčených postupů a že v zájmu boje proti plýtvání potravinami a jejich ztrátám, mimo jiné i v rámci programu Horizont 2020, by měly být upřednostňovány inovativní projekty;

20. poukazuje také na to, že každá tuna nevyplýtvaných potravin by mohla uspořit 4,2 tuny CO₂, což by mělo značný dopad na životní prostředí; zdůrazňuje navíc význam právního rámce odpovídajícího zásadě oběhového hospodářství, jenž by stanovil jasná pravidla pro vedlejší produkty, optimalizoval využívání surovin a co nejvíce minimalizoval zbytkový odpad;

21. zdůrazňuje, že značná část toků biotického odpadu se již využívá například jako krmivo či jako výchozí materiál pro biopaliva; domnívá se nicméně, že u těchto materiálů by mělo být dosaženo ještě vyšší výtěžnosti, k níž by měla vést snaha o co nejvyšší přidanou hodnotu a použití nových technologií, jako je biorafinace, chov hmyzu, opětovné využití živočišných lipidů, enzymů a bílkovin ze zbytků v potravinářském průmyslu, fermentace tuhých materiálů, těžba bioplynu a využití hnoje k získávání minerálů a přebytkového hnoje jako obnovitelného zdroje energie; konstatuje, že chybí jasná pravidla a nejsou dostatečně využívány další zdroje z biomasy, jako jsou vedlejší zemědělské produkty a toky odpadu, a vybízí Komisi, aby jejich opětovné využití v energetice i jiných odvětvích podporovala tím, že umožní zavedení celounijních systémů pro uznání těchto produktů a toků a zvláštních opatření v rámci programu rozvoje venkova, které by

Úterý, 7. června 2016

mohly sdružovat zemědělce a další subjekty, jako jsou místní orgány, v drobných projektech; konstatuje, že tyto systémy pro uznání a zvláštní programy rozvoje venkova by také mohly usnadnit jejich přeshraniční šíření a zlepšit součinnost a soudržnost s jinými politikami EU;

22. domnívá se, že zhoršení kvality půdy ohrožuje budoucí produkci a odůvodňuje změnu výrobních postupů a systémů, neboť postupné ukončování živočišné výroby v mnoha podnicích přispělo k poklesu úrodnosti jejich půdy z důvodu nedostatečného obsahu organických složek a nedostatečného používání organických hnojiv; má obavy ze značné závislosti EU na dovozu minerálů pro výrobu minerálních hnojiv, například fosfátů, a z velmi znatelné uhlíkové a ekologické stopy, kterou výroba těchto minerálních hnojiv zanechává; zdůrazňuje možnost zpracovávat živočišný hnůj na minerální koncentrát, který by bylo možné upotřebit při výrobě „zeleného hnojiva“; toto hnojivo by vzhledem ke své účinnosti, jež je srovnatelná s minerálními hnojivy, mohlo snížit poptávku po minerálních hnojivech a nakonec je zcela nahradit; vítá skutečnost, že výroba a použití minerálních koncentrátů významně přispívá k oběhovému hospodářství, neboť uzavírá koloběh minerálů, a značně sníží náklady zemědělských podniků na hnojiva; žádá Komisi, aby s cílem umožnit a podpořit rozvoj výroby minerálních koncentrátů z živočišného hnoje zrevidovala nařízení EU o hnojivech a odstranila legislativní překážky ze směrnice o dusičnanech;

23. je také znepokojen skutečností, že EU zůstává nadále závislá na dovozu bílkovinných krmiv, jako je sója, a požaduje ambiciózní politiku za účelem vytvoření bílkovinných kultur v EU;

24. doporučuje uplatňovat specifické systémy řízení pro jednotlivé zemědělské podniky, neboť tyto systémy měří a hodnotí rovnováhu živin v každém takovém podniku spojenou s různými řetězci v produkčním cyklu, a pomáhají tak měřit dopad jednotlivých zemědělských podniků na životní prostředí a počítat pro konkrétní zemědělské podniky bilanci živin; poznamenává, že účinné využívání minerálů zvyšuje úrodu, snižuje potřebu používat hnojiva a podporuje efektivní způsoby krmení zvířat, což zemědělcům umožňuje zavést optimálnější provozní postupy, snižovat náklady a upouštět od obecných opatření; vyzývá Komisi, aby prostřednictvím spolufinancování z různých evropských fondů, včetně programu Horizont 2020 a fondu EFSI, podpořila pilotní projekty v této oblasti, jež jsou již naplánovány, a aby na toto téma předložila studii;

25. podporuje uplatňování vysoce přesných nízkoemisních technik pro skladování, přepravu a rozmetání hnoje na pozemcích, které by umožnily lepší rostlinné vstřebávání živin z hnoje, a tím i snížení potřeby minerálních hnojiv a omezení rizika znečištění vod;

26. zdůrazňuje, že lepší techniky aplikace na půdu jsou jedním z hlavních faktorů při snižování celkových emisí čpavku, a proto by každá země měla zajistit, že budou použity nízkoemisní techniky pásmové aplikace kejdy či močůvky (za použití systému vlečených botek nebo vlečených hadic), techniky vstřikování nebo acidifikace;

27. poukazuje na to, že zemědělské postupy využívající inteligentně klima mohou mít trojí užitek, jelikož v důsledku podpory produktivních a oběhových systémů, které účinně využívají zdroje, mohou zvyšovat udržitelnou produkci, zajistit zemědělské hospodaření odolné vůči klimatu, jež má větší schopnost reagovat na měnící se a nepříznivé počasí, a snižovat emise produkované zemědělstvím; zdůrazňuje, že zemědělství a lesnictví mají jedinečnou schopnost aktivně zachycovat CO₂, a to díky výsadbě rostlin, zalesňování, pěstování krycích plodin a luskovin, omezování orby a trvalému pokryvu půdy, lesním pásům, které jsou rovněž přínosné pro ochranu plodin a schopnost zadržovat vodu, a díky vstřebávání skleníkových plynů do půdy (ukládání uhlíku); v tomto ohledu bere na vědomí program „čtyři promile“ (4/1000), který byl představen na konferenci COP 21, a možné finanční pobídky; vybízí zemědělce, aby pokračovali ve využívání těchto nových a inovačních postupů a aby jejich využívání ještě zvýšili;

28. zdůrazňuje důležitou úlohu agrolesnictví v zemědělských systémech, zejména z hlediska omezování záplav a zlepšování zdraví půdy; vyzývá k intenzivnějšímu začleňování inovativních přístupů založených na využívání stromů do zemědělské činnosti a k odstranění administrativních překážek s cílem optimalizovat plánování na úrovni povodí, správu povodí a vodohospodářství; poukazuje na prospěšnost stromů z hlediska vyšší udržitelnosti a produktivity zemědělství,

Úterý, 7. června 2016

zachování biologické rozmanitosti a místního a regionálního hospodářského rozvoje; uznává, že tradiční silvo-pastorální systémy představují multifunkční udržitelné formy využití půdy, které je třeba chránit a oceňovat, přičemž je třeba zvážit také novější metody začleňování stromů do nížinných zemědělských systémů, jako je vysazování pásů dřevin;

29. domnívá se, že kvalita půdy má ekonomický i ekologický význam, neboť zhoršování jejího ekologického stavu by vedlo k nižší produktivitě půdy, nižší dostupnosti živin, větší náchylnosti rostlin k napadení škůdci a chorobami, k omezení schopnosti půdy zadržovat vodu a ke snížení biologické rozmanitosti; vyzývá Komisi, aby s cílem zabránit další degradaci půdy podporovala inovativní postupy a vzájemné předávání osvědčených postupů, jako je střídání plodin, trvalý pokryv půdy, omezení orby nebo hnojení zelenými luskovinami a bakteriemi vázajícími dusík; poukazuje na to, že za účelem boje proti desertifikaci a eutrofizaci je třeba zemědělce podpořit, aby rozvíjeli systémy zavlažování, mimo jiné zlepšením účinného využívání vody a využitím technik úsporného zavlažování; je toho názoru, že je třeba pochopit vzájemné působení mezi mobilizací organických složek a produkcí; vítá výzkum zabývající se inovativními postupy, jako jsou mikrobiální opatření (bakteriální hnojiva) a studie interakce mezi rostlinou a půdou s mykorhizou, rhizobakterií podporující rostlinný růst (bakterie PGPR) a bakterií regulující rostlinný růst (bakterie PGR), tedy postupy, které by mohly omezit dopad na životní prostředí a snížit používání chemických hnojiv a pesticidů, které poškozují zdraví lidí a zvířat a životní prostředí; je si vědom významu udržitelného využívání půdy, jež bere v potaz potřeby konkrétní lokality;

30. uznává, že zemědělské systémy nejsou produktivní, pokud jsou většinu roku zaplaveny nebo vysušeny; vyzývá Komisi a členské státy, aby prosazovaly inovace týkající se hospodaření s vodou a její ochrany propojené s poradenskými a školicími službami v oblasti hospodaření a aby při tom využívaly inovativní techniky a technologie k omezení nevhodných zavlažovacích postupů a ke zmírnění záplav; vyzývá k tomu, aby tyto nové techniky byly uplatňovány se stávajícími a novými krajinnými prvky, jako jsou rybníky, a s prvky zaměřenými na vyšší zadržování vody v půdě a stanovištích spojených se zemědělstvím, jako jsou nivy, na ochranu zón vsakování podzemních vod, zvyšování kapacity vsakování vody do půdy a její zadržování; vítá synergie na úrovni krajiny s plánováním povodí; vyzývá k podpoře technik „obnovy zemědělství“ za účelem zvýšení hloubky ornice, podpory vzniku humusu, inokulace hynoucí nebo nezdravé půdy kompostem v zájmu obnovy její optimální funkčnosti atd.;

31. vyzývá k vyvinutí většího úsilí za účelem rozvoje a plného uplatnění systémů integrované ochrany rostlin, a to prostřednictvím podpory výzkumu jiných než chemických způsobů ochrany a nízkorizikových opatření, jež jsou specifikována v příslušných právních předpisech, a podpory pesticidů šetrnějších k životnímu prostředí; varuje před využíváním materiálů na ochranu rostlin k profylaktickým účelům a v tomto ohledu zdůrazňuje, že integrovaná ochrana rostlin před škůdci by měla inteligentněji využívat vzájemné působení mezi chemickými a biologickými zásahy; podtrhuje, že by mohla být zvýšena motivace k inovacím v oblasti alternativních nízkorizikových látek definovaných v příslušných právních předpisech a k fyzickým způsobům ochrany, jakož i k využívání biologické stimulace a kontroly na evropské úrovni; je znepokojen současným přístupem k povolování přípravků na ochranu rostlin, který není optimální, a právními předpisy, které mají vybízet k rozvoji integrované ochrany rostlin, ale jež zaostávají za stávajícími potřebami; vyzývá Komisi, aby předložila plán s cílem dosáhnout pokroku směrem k udržitelnějšímu systému ochrany rostlin před škůdci, který by zahrnoval poradenské služby; poukazuje na to, že mechanismy biologické kontroly týkající se škůdců a chorob by mohly omezit používání pesticidů a posílit odolnost rostlin;

32. vyzývá k neustálému rozvoji inovativních metod šlechtění rostlin s tím, že evropské semenné banky budou nicméně zachovány, neboť šlechtění je klíčové pro nové a různorodé odrůdy s vyššími výnosy, větší nutriční hodnotou, lepší odolností vůči škůdcům a nepříznivým povětrnostním podmínkám a mimoto umožňuje zvýšení biologické rozmanitosti; poukazuje na to, že šlechtitelské metody mohou nabídnout možnosti, jak snížit dopad konvenčního zemědělství na životní prostředí; varuje před vytvořením jakékoli závislosti na chemických látkách u novějších odrůd; odsuzuje stávající administrativní a regulační zátěž podniků a podporuje zemědělské a šlechtitelské programy založené na místních komunitách; zdůrazňuje, že schvalování nových odrůd je nutné věnovat náležitou péči; naléhavě žádá Komisi, aby vybízela k uplatňování nových metod, které byly v požadovaných případech podrobeny řádnému posouzení rizik a jsou zcela v souladu se zásadou předběžné opatrnosti, a aby zajistila malým a středním šlechtitelským podnikům přístup

Úterý, 7. června 2016

k biologickému materiálu, a očekává, že Komise bude inovace v této oblasti výrazně podporovat; odsuzuje současně rozhodnutí velkého stížnostního senátu Evropského patentového úřadu ze dne 25. března 2015 v případech G2/12 a G2/13;

33. v souvislosti s inovativními metodami šlechtění rostlinných odrůd a živočišných druhů podtrhuje ustanovení týkající se právní ochrany biologických vynálezů⁽¹⁾, podle nichž nemohou být obecné rostlinné odrůdy a živočišné druhy a v podstatě biologické postupy pro rostlinnou a živočišnou produkci patentovány; naléhavě vyzývá Komisi, aby ověřila výklad a rozsah této výjimky, neboť v zájmu zabezpečení potravin musí být nadále zaručen volný přístup k šlechtitelskému materiálu a jeho volné využití;

34. vyzdvihuje možnost využití finančních nástrojů ke zlepšení zemědělských příjmů v Evropě; konstatuje, že pouze pět členských států využilo dalších možností, které nabízí program rozvoje venkova a díky nimž lze pomocí finančních nástrojů kompatibilních s trhem řešit mezery na trhu; vyzývá Komisi, aby usnadnila přístup k úvěrům, neboť chybí-li přístup ke kapitálu, je to často překážkou na cestě k inovacím;

35. vítá memorandum o porozumění mezi Komisí a EIB a její ochotu podporovat zemědělské projekty a mladé zemědělce nabídkou nových možností financování těm členským státům, které zavádějí různé formy finanční podpory, například garanční fondy, revolvingové fondy nebo investiční kapitál usnadňující zemědělcům a seskupením zemědělců, jako jsou družstva, organizace a skupiny producentů a jejich partneři, přístup k úvěrům s cílem pomoci zemědělcům s investicemi do modernizace jejich zemědělských podniků a současně poskytnout možnosti financování za účelem překonání překážek v přístupu k úvěrům, s nimiž se v nepoměrně větší míře setkávají ženy, nabídnout mladým zemědělcům financování pro účely rozšíření jejich podniku a investování do veřejného výzkumu na základě partnerství soukromého a veřejného sektoru, aby tak mohli testovat a zavádět na trh inovativní produkty; připomíná, že Parlament by rád viděl realizaci této finanční podpory a rád by odstranil veškeré překážky bránící přístupu k těmto prostředkům;

36. vyzývá Komisi, aby podrobně posoudila, jaké nové dovednosti budou zapotřebí v budoucím řízení evropských zemědělských podniků, a podpořila jejich šíření všemi dostupnými prostředky;

37. uznává, že existují značné možnosti pro lepší řízení rizik, a stávající nástroje pro řízení rizik a řízení trhů nepovažuje za dostatečně propracované, což by mohlo vést ke krátkodobým ztrátám v produktivitě a dlouhodobým ztrátám, pokud jde o inovace; vyzývá Komisi, aby prověřila, zda je možné vybízet k zavádění systémů soukromého pojištění, které by se vztahovaly na nepříznivé klimatické jevy, choroby zvířat či rostlin, napadení škůdci či ekologické havárie, jak je uvedeno v článku 37 nařízení (EU) č. 1305/2013, a aby o možné podpoře tohoto pojištění informovala;

38. vítá příležitosti, které pro aplikovaný výzkum v zemědělství skýtá evropské inovační partnerství AGRI (EIP-AGRI), a rovněž vítá participační inovace, na nichž se podílejí komunity působící v praxi ve venkovských oblastech; je znepokojen tím, že na vnitrostátní úrovni se partnerství EIP-AGRI uplatňuje roztržitým způsobem, a v tomto ohledu vyzývá Komisi, aby zajistila nejjednodušší možné postupy k získání účasti na partnerství; žádá Komisi, aby posoudila mechanismy spolufinancování partnerství EIP-AGRI a dalších evropských veřejných politik s cílem stimulovat efektivnější výzkum, který by byl více zaměřen na potřeby trhu a nutnost rozvíjet udržitelné agronomické a agroekologické postupy a jenž by vycházel z podnikatelských a socioekonomických potřeb, vedl by ke vzniku přeshraničních konkrétně zaměřených výzkumných skupin a podnikům by zajišťoval více příležitostí k zapojení; vyzývá Komisi k aktivnější účasti, pokud jde o definování explicitních témat inovace a výzkumu spjatých s programy Horizont 2020;

39. zdůrazňuje význam poučení a informovanosti spotřebitelů; zdůrazňuje, že větší transparentnost v dodavatelských řetězcích a produkci může spotřebitelům pomoci informovaněji se rozhodovat při nákupu produktů; domnívá se, že tato skutečnost může naopak zemědělcům pomoci k tomu, aby jim jejich produkce přinášela vyšší příjmy;

⁽¹⁾ Směrnice 98/44/ES o právní ochraně biotechnologických vynálezů.

Úterý, 7. června 2016

40. domnívá se, že hospodářský rozvoj a ekologická udržitelnost se vzájemně doplňují, a to mimo jiné zkoušením nových relevantních metod, například využívání satelitních snímků, pokud je ovšem ponechán dostatečný prostor pro inovace a podnikání a pokud jsou přijímána opatření bránící neoprávněným rozdílům v uplatňování v jednotlivých členských státech a pokud jsou tyto rozdíly zpětně odstraňovány tak, aby byly v Unii pro všechny zajištěny skutečně rovné podmínky; vyzývá Komisi, aby v rámci zemědělství zajistila skutečně rovné podmínky a současně zajistila plné dodržování příslušných environmentálních právních předpisů v jednotlivých členských státech, například směrnice o ptácích a směrnice o přírodních stanovištích, a rovněž zajistila, aby bylo ukončeno nesourodé, protichůdné a neoptimální provádění těchto předpisů;

41. je znepokojen skutečností, že podle přezkumu strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 v polovině období nedošlo k žádnému celkovému významnému pokroku, pokud jde o přínos zemědělství k zachování a zlepšení biologické rozmanitosti;

42. zdůrazňuje, že SZP by měla být více zaměřena na potřeby zemědělců a místní podmínky, ovšem současně by neměla upustit od sledování svých politických cílů; podtrhuje skutečnost, že je nutný jednodušší a flexibilnější legislativní rámec, který by byl více orientován na vnitrostátní a místní podmínky, větším kombinováním znalostí a zapojením využívání zdrojů by zajišťoval lepší součinnost s ostatními odvětvími a byl by ve větším souladu s oběhovým hospodářstvím tak, aby zvýšil viditelnost stávajících systémů zvláštního propagačního označování a vybízel by k inovacím při prosazování různorodosti evropských zemědělských produktů; dále zdůrazňuje, že konkurenceschopná a udržitelná SZP zajišťuje větší využívání inovačních postupů a dlouhodobou životnost evropského zemědělství, neboť racionalizuje státní zásahy a podporuje inovace vycházející z veřejného a soukromého sektoru, které přispívají k hospodářskému rozvoji v Evropě, zejména na venkově;

43. vyzývá Komisi, aby každé dva roky podávala zprávu o dopadu financování ze strany Unie a dalších opatření Unie v oblasti zemědělských inovací na vývoj pořizovacích cen a prodejních cen zemědělských produktů a na související finanční a hospodářské možnosti rodinných zemědělských podniků v Unii;

44. domnívá se, že za účelem rozvoje, provádění a splnění cílů reformy SZP v letech 2014–2020 je inovace nástrojem zásadního významu a klíčovou prioritou horizontální politiky; vyzývá proto Komisi, aby navrhla ambicióznější zastřešující strategii s měřitelnými výstupy, jejímž cílem by bylo harmonizovat výzkum a inovace s politickými prioritami a orientovat je na tyto priority; zdůrazňuje, že SZP by měla umožnit větší flexibilitu, pokud jde o použití nově vyvinutých metod a postupů, aniž by se však zvýšila administrativní zátěž; domnívá se, že horizontální prioritou evropského legislativního rámce by mělo být poskytnutí dostatečného prostoru pro pilotní programy a pro testování inovačních metod, přičemž je třeba dodržovat zásadu předběžné opatrnosti;

45. vyzývá Komisi, aby i v jiných oblastech regulace zaměřených na vytvoření lépe fungujícího a integrovaného vnitřního trhu zajistila, aby právní předpisy a politiky usilovaly o posílení spravedlivé hospodářské soutěže;

46. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.
